

Årsrapport for Hemmeldalen naturreservat 2021 til Rondane- Dovre nasjonalparkstyre

STATISTIKK

SNO lokalt:

Runa E. Skyrud og Thomas Strømseth

Øvrig SNO-personell:

Arne Johs. Mortensen, Erland Søgård og Lars Tore Ruud.

Antall dagsverk verneområdeoppsyn 2021: 9 - hvorav 2 dagsverk kombinert med rovvilt (jerv).
Det vises for øvrig til verneområdeloggen.

Antall km til fots: 47

Antall km på snøscooter: 311

Runa E. Skyrud
seniorrådgiver, SNO tilsyn innland

Statens naturoppsyn Trysil

Storvegen 13, 2420 Trysil

Mobil: 950 77 606

E-post: runa.skyrud@miljodir.no

www.naturoppsyn.no

www.miljodirektoratet.no

Forsidefoto: Runa E. Skyrud, SNO. Fra Steinsjøen.

Innhold

1. Kontroll og tilsyn.....	3
1.1 Kort om aktiviteten.....	3
1.2 Resultater.....	3
1.3 Utfordringer	4
1.4 Anbefalte oppfølgingspunkter.....	4
2. Informasjon	5
3. Vedlegg - bestilling 2021.....	6

1. Kontroll og tilsyn

1.1 Kort om aktiviteten

Tilsyn og kontroll i Hemmeldalen er i første rekke knyttet til motorferdsel og bygninger. I tillegg er det fokus på aktivitet i reservatet i sårbare perioder, herunder tilsyn med båndtvangsbestemmelser og forstyrrelse av rein.

Det gis årlig flere dispensasjoner på snødekt mark til setrer, hytter og buer (frakt av bagasje, utstyr og materialer), samt oppkjøring av skiløyper. Det er et omfattende skiløypenett i deler av Hemmeldalen. Birkebeinertraséen går gjennom reservatet.

På barmark er det flere dispensasjoner for utkjøring av felt elg.

1.2 Resultater

Det er ikke avdekket direkte avvik i forbindelse med tilsyn i 2021.

*Bildet er tatt ved Birkebeinervegen, og viser nordre del av Norges største naturreservat.
Foto: Runa E. Skyrud, SNO.*

1.3 utfordringer

Hemmeldalen er med sine 250 kvadratkilometer Norges største naturreservat. Reservatet er faktisk større enn mange av Norges nasjonalparker. Størrelsen på reservatet er en utfordring i seg selv i oppsynssammenheng. Det er en rekke inngangsporter til reservatet fra omkringliggende hytte- og seterområder. I deler av reservatet ferdes det svært lite folk, og det kan være vanskelig å fange opp eventuell ulovlig eller uønsket aktivitet.

Reservatet inneholder viktige områder for villreinen, blant annet er det store kalvingsområder som må skjermes mot forstyrrelser på vårvinteren. Det er svært viktig at båndtvangsbestemmelsene overholdes.

Selv om SNO ikke har avdekket noen ulovligheter ved sine besøk i 2021, så har det tidligere år vært flere tilfeller med brudd på vilkår i motorferdseldispensasjoner. Bruddene er knyttet til trase, formål og antall turer. SNO har også blitt gjort kjent med at det har skjedd brudd på vilkår i 2021.

1.4 anbefalte oppfølgingspunkter

Noen besøk bør ideelt sett legges til vårvinteren, etter at båndtvangsbestemmelsene har tredd i kraft. På den tiden av året er det gjerne skaresnø og flott skiføre i store deler av reservatet, og det kan være fristende å slippe hund. Båndtvangsbestemmelsene i Hemmeldalen er dårlig kjent, så det er behov for bedre informasjon til brukerne. Bedre skilting (underskilt på løveskilt) kan her være et aktuelt tiltak.

Oppsyn med motorferdsel på snødekt mark er en prioritert oppgave for SNO i Hemmeldalen, herunder både kontroll av gjeldende dispensasjoner og tilsyn for å fange opp eventuell ulovlig kjøring. Dispensasjonene som er gitt i forbindelse med Birkebeineren og de øvrige skiløypetraseene bør følges opp tettere for å påse at vilkårene følges.

Det bør tas enkelte kontroller av barmarksdispensasjoner i løpet av elgjakta.

2. Informasjon

Flere av informasjonstavlene i Hemmeldalen begynner å bli bleket, SNO bytter tavler så lenge de finnes på lager, i påvente av ny merkevare. Det er byttet mange infotavler i 2021, og det skal byttes flere i 2022.

Verneskiilt (løveskiilt) mangler eller er av gammel type flere steder i reservatet, disse suppleres fortløpende. Verneskiilt bør stå på alle stier, veger og skiløyper som fører inn i reservatet.

Båndtvangsbestemmelsene i Hemmeldalen er dårlig kjent blant brukerne. Det bør vurderes informasjonstiltak knyttet til dette. Underskiilt på løveskiilt kan være et aktuelt tiltak.

Nytt løveskiilt på Rondanestien i nord ved Nyskolla. Foto: Runa E. Skyrud, SNO.

3. Vedlegg – bestilling 2021

Innspill om ønsket SNO ressurs. (Sett inn nye linjer for hvert bestilte oppdrag)									
År: 2021									
Bestiller: Rondane-Dovre nasjonalparkstyret									
Vernsområde	Prioritet (kategorier 1, 2, 3, 4 osv)	Vernsområde/omsatsområde/ lokalitet	Forsikring og beskrivelse av oppdraget	Anslått tilbehør/ utrustning	Metode/beskrivelse av handling	Rapportering (rapportformat, høringstid for møte, sjekklister osv.). Stand. rap.verkøy som Vernsområdestyret, Artsråd, Naturst, samskolemåling og Revulsa skal benyttes.	Rapporteringsfrist	Ansvarelig (SNO-1)	
Tilsyn/kontroll (lovpålagte oppgaver med presidering)									
Følg opp gitte dispensasjoner fortløpende, spesielt byggetillatelse. Grimsdalen og Frydalen landskapsvernområde skal følges opp spesielt med tanke på bygninger og tørrvegtingep.	1	Alle vernsområder			3,0 If tidligere gjennomførte byggekontroller	Gi fortløpende tilbakemelding til forvaltningen, samt registrering i vernsområdeloggen, Grimsdalen LVO og Frydalen LVO gjennomkjøres min. to turer pr. sesong.	fortløpende	Finns Bjørnmyr	
Ulovlig motorferdsel i utmark	1	Grimsdalen LVO			1,0 Tilstandsrapport knyttet til ulovlig motorferdsel i utmark ut fra Grimsdalenvegen. Avkjøring og sikring knyttet til dette	Rapport til sekretariatet	20.22.21	Finns Bjørnmyr	
Følg opp vinterstengte veier på skov/våren	1	alle vernsområder			1,0	Oppsyn og gjennomføring av tiltak rapporteres i vernsområdeloggen fortløpende	fortløpende	Finns Bjørnmyr	
Fokus på oppsyn knyttet til båndsvang og motorferdsel. Det må bl.a. fokuseres på motorferdsel med ATV i elvjekten. Grunnstene medler om nye sykling i Hemmeldalen naturreservat. Dette skjer spesielt fra Birkebeinerveien. Grunnstene etterspør oppsyn spesielt i forbindelse med bruk av sykkel og løse hunder.	1	Hemmeldalen NR			2,0		fortløpende	Finns Bjørnmyr/Rune Sk	
Dokumentere tilstand på bygninger, veier m.m **Flåttedeværelsen og fokus på å pke forrådelene av et sårbart dyreliv samtidig som man har stor friluftslivsbruk. **Synlig tilstedeværelse i perioder med mye ferdsel som vinterferie, påske og sommerperioden. **Følg opp engasjert ferdsel sommer og vinter spesielt i Rondane. **Rydde søppel primært etter gamle teltplasser i området mellom	1	Hemmeldalen NR			1,0	ihht godkjent mal	registreres i vernsområdeloggen	1 okt	Finns Bjørnmyr/Rune Sk
Legge inn data om bygninger m.m	1	Rondane og Dovre NP, Grimsdalen LVO	Forvaltningsplan		8,0	SNO vil bruke tjenestekjøp fra feltskyrene eller	Oppsyn og gjennomføring av tiltak rapporteres i vernsområdeloggen fortløpende	Årsrapport 20.11.21	Finns Bjørnmyr
Sjåttel/tilrettelegging									
Følg opp og bidra til gjennomføring av tiltak ihht bestillingsdialogen, blant annet utbedre stier med mye slitasje, informasjonspunkter m.m	1	Rondane og Dovre nasjonalparker	Respekstrategi, tiltak gjennom bestillingsdialogen 2021. Ihht vedtak nasjonalparkstyret	8,0			Årsrapport	20.11.2021	Finns Bjørnmyr
Kartlegging/registrering/overvåking (Inkludert bevaringsmål)									
Brukerundersøkelse i forbindelse med revidering av forvaltningsplan for vernsområdene i Rondane og Hemmeldalen NR	1	Rondane nasjonalpark	Vedtatt i styre pr 30.11.2020. Utsettning av kasser, oppfylling og innhenting av spørreskjema m.m	3,0	SNO vil bruke tjenestekjøp fra feltskyrene til å følge opp kassene på de ulike lokalitetene				
Informasjon									
Totalt antall ukeverk								28	

Statens naturoppsyn

Telefon: 03400/73 58 05 00 | **Faks:** 73 58 05 01

E-post: post@naturoppsyn.no | **Nett:** naturoppsyn.no

Post: Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim

Besøksadresse: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim

Miljødirektoratet er et statlig forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet. Statens naturoppsyn (SNO) er Miljødirektoratets feltpersonell.

SNO ivaretar nasjonale miljøverdier og forebygger miljøkriminalitet. Oppgavene spenner fra kontroll og overvåking, til skjøtsel i verneområder, tilrettelegging i viktige natur- og kulturminneområder, informasjon og formidling.

SNO har også mange oppgaver knyttet til store rovdyr, både registrering av bestander, dokumentasjon av skader på husdyr og tamrein, og uttak av dyr det er gitt fellingstillatelse på. Ledelsen i SNO sitter i Trondheim, og vi har ca. 60 lokalkontor spredt over hele landet.